

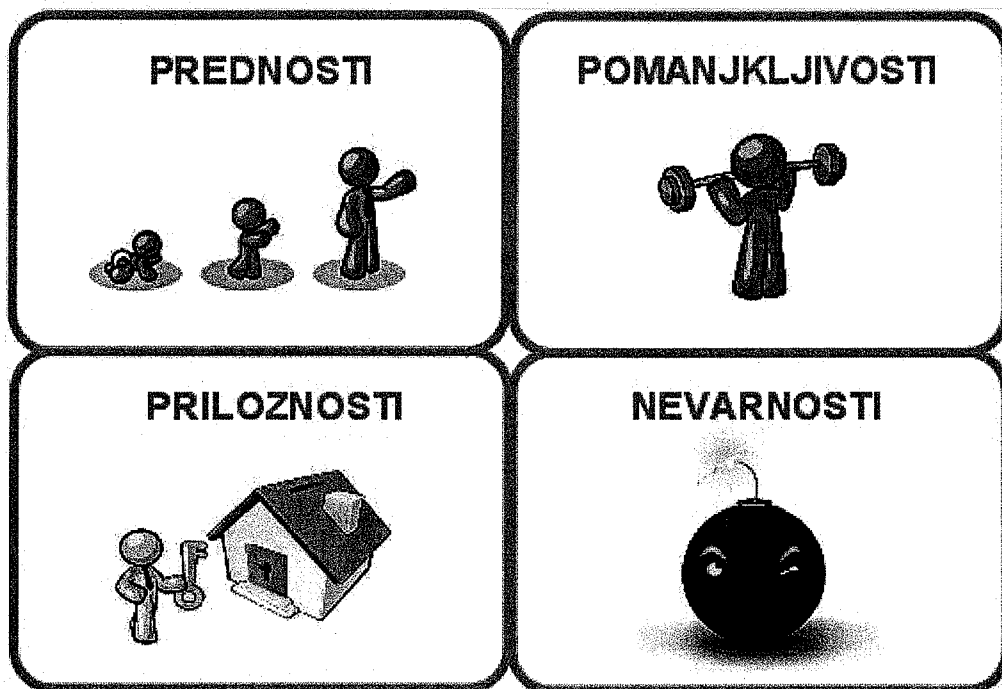
Ljudska univerza Radovljica
Kranjska cesta 4, Radovljica

Gradivo za interno uporabo
Srednji STROKOVNO izobraževalni program
EKONOMSKI TEHNIK

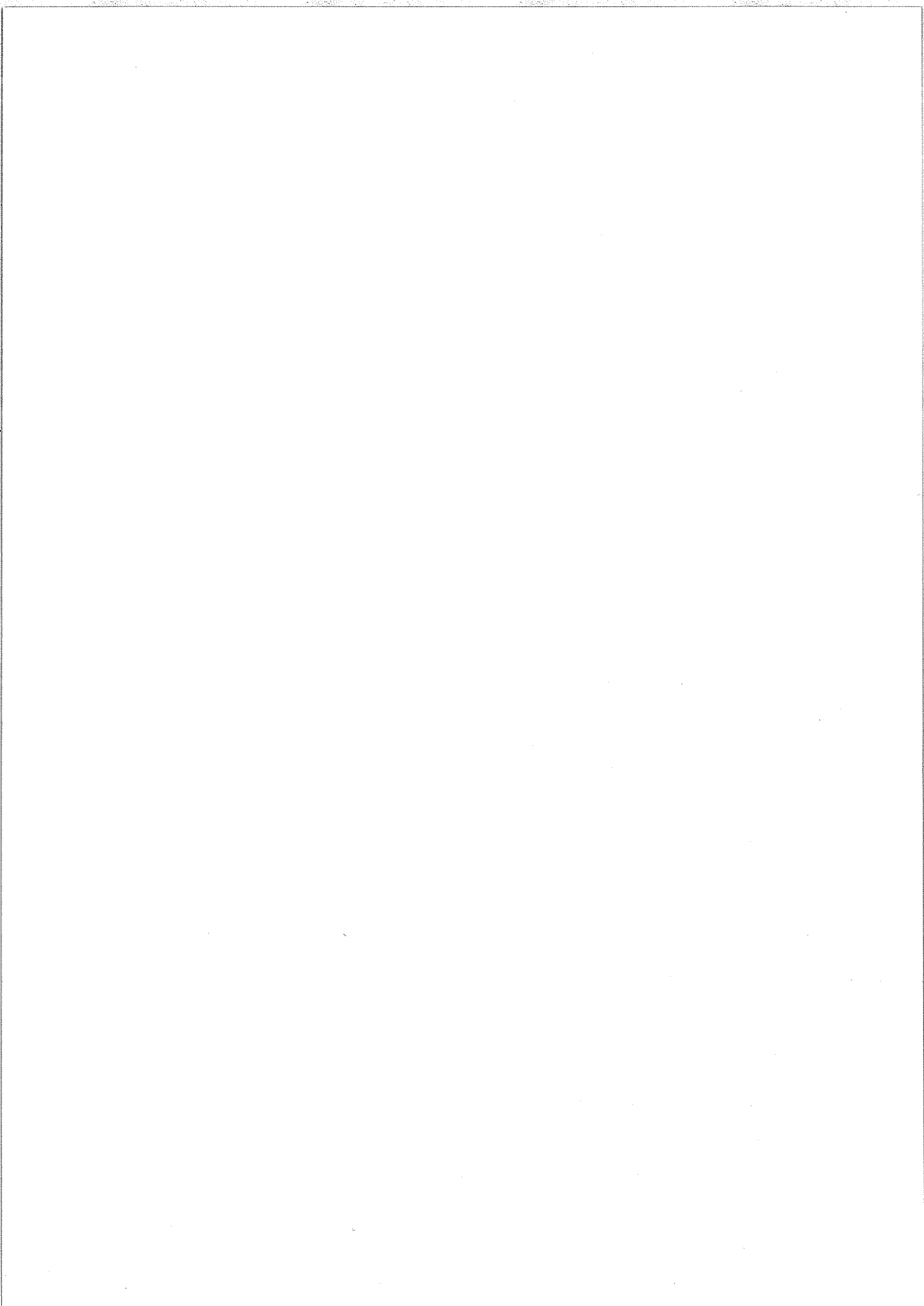
INTERNO GRADIVO

M7 KOMERCIALNO POSLOVANJE

Sklop 2: TRŽNO KOMUNICIRANJE

Avtorica: Nataša Pfajfar

**KOMERCIALNO POSLOVANJE –
2. Vsebinski sklop – Tržno
komuniciranje
Nataša Pfajfar**

OSNOVE TRŽENJA

Raziskava trga je temelj trženja podjetja. Z raziskavo trga si pridobimo podatke in spoznanja o tržnih razmerah, konkurenci, navadah potrošnikov.

Da smo na trgu uspešni moramo uspešno kombinirati trženjske instrumente.

Trženjski instrumenti so:

- Politika izdelkov in sortimenta
- Politika prodajnih cen
- Distribucijska politika
- Politika komuniciranja

- Značilnosti trženja:
  1. Sistematično kombiniranje trženjskih elementov za čim bolj učinkovit prodor podjetja na trg
  2. Usmerjanje celotnega podjetja, da bo zadovoljilo potrebe kupcev

---

---

1. RAZISKAVA TRGA

- To je sistematična proučitev vseh dejavnikov, ki so pomembni za uspeh podjetja

1. Vrste raziskav trga:

- A: Tržna diagnoza
  - Analiza trga
  - Opazovanje trga

- B: Tržna prognoza:
  - ocenitev prihodnjega razvoja trga; temelji na tržni diagnozi

2. Predmet raziskave trga

Z raziskavo trga proučujemo:

- značilnosti sedanjih in bodočih kupcev (spol, starost..)
- nakupne motive (korist, prestiž)

- reakcije kupcev na trženjske ukrepe – kako vpliva oglaševanje, kako cena
- tržni delež
- vrsta in druge konkurence

---

3. Tržni podatki

- Kvantitativni- izrazimo s števili (struktura kupcev, tržni delež)
- Kvalitativni – ne moremo izraziti v številkah (značilnosti izdelkov, image podjetja, razlogi za nakup izdelka)

• 4. Metode raziskave trga

Ločimo:

1. Primarne raziskave:

- Podatke pridobivamo namensko
- Popolno poizvedovanje
- Delno poizvedovanje
- Slučajno

Primer: - nakup novega avtomobila

- Slučajno izbiranje:
- Zagotoviti moramo, da ima vsaka oseba enako možnost izbora
- Izbiranje lahko poteka:
  - a) S pomočjo slučajnih števil – osebe oštevilčimo
  - b) Na podlagi končnih števil – vsakega 9

- Kaj sodi k primarni raziskavi
- A. Enkratno proučevanje
- a) Anketiranje (ustno, pisno, telefonsko)
- Prednosti ustnega anketiranja:
  - visoka stopnja odgovorov
  - postavimo lahko več vprašanj
  - anketar lahko opazi druge značilnosti
- Slabosti
  - visoki stroški – strokovno usposobljeni spraševalci

- spraševanje ni anonimno
- možnost vplivanja na rezultat

---

b) Telefonsko anketiranje

Prednosti:

- Hitro in poceni

Slabosti:

- Sprašujemo lahko samo osebe, ki imajo telefonski priključek
- Manjše število vprašanj

---

c) Pisno anketiranje

Prednosti:

- ni potreben anketar
- oddaljenost ni pomembna

Slabosti:

- malo odgovorov (15 – 30 %)

---

d) Opazovanje in poizkus

- Pri čistem opazovanju je ugotovljeno vedenje ljudi v določeni situaciji, ki jo nismo umetno spremenili
- Primer: gibanje kupca

- Pri poizkusu ustvarimo situacijo, ki jo želimo opazovati, da bi videli, kako vplivajo spremembe

Primer: različna embalaža

B. Tekoče primarno poizvedovanje – panelni postopek

Panel je stalna skupina oseb, gospodinjstev ali podjetij, ki jim v enakih časovnih presledkih postavljamo enaka vprašanja. Iz spremembe odgovorov vidimo smer razvoja.

Primer: a) gospodinjjski panel – ali kupujejo blagovne skupine

b) Panel trgovine na drobno - tržni delež pakiranih živil

---

2. Sekundarne raziskave

Tu uporabimo že razpoložljive podatke

Notranji podatki: struktura prodaje, gibanje cen

Zunanji podatki: gibanje dohodkov, število otrok

Prednosti

- Lahka dosegljivost podatkov
- Nizki stroški

Slabosti

- Podatki niso prilagojeni za potrebe podjetja
- Pogosto zastareli

- Na podlagi tržnih raziskav in tržnih ciljev razvijemo TRŽENJSKI SPLET

Ta je sestavljen:

1. POLITIKA IZDELKOV IN SORTIMENTA

- A) Vsak na trgu ponujeni poslovni učinek je izdelek. Ločimo: - osnovno uporabnost izdelka (gorsko kolo – vožnja zunaj naselja)
- dodatna uporabnost izdelka (uveljavljanje v okolju, uporaba pri doživetjih)

B) Življenjski cikel izdelka

Doba izdelka je omejena: tehnični napredek,
okrepljena ekonomska propaganda,
spremembe v navadah potrošnikov

C) Širina in globina proizvodnega programa

Širina: katere skupine izdelkov bomo ponujali

Globina: koliko izvedb (tipov, modelov)

D) Vrste proizvodne politike

1. Inovacija izdelkov – uvajanje novih izdelkov

• Ločimo:

a) diferenciacijo – širina programa ostane
nespremenjena, povečujemo globino

b) diverzifikacija – v svoj proizvodni program
sprejmemo nove izdelke

---

c) Variacija- spreminjamo lastnosti izdelka, da bi
postal bolj zanimiv za potrošnike

d) Eliminacija izdelka – izdelke, ki se jim izteka
življenjska doba mora podjetje izločiti iz
programa – variacije - opuščanje

D) Storitve povezane z izdelki:

- Svetovanje
- Montaža
- Usposabljanje
- Servisiranje

---

2. POLITIKA PRODAJNIH CEN

2.1 Cenovna politika

Dejavniki, ki vplivajo na odločitve o prodajni ceni:

1. Razmerje med D in S;
  - če je D večji od S, prodajalci lažje vplivajo na ceno – trg prodajalcev
  - Če je D manjše od S, kupci lažje vplivajo na ceno – trg kupcev

---

---

2. Oblike in sestavine trga

1. Monopol
2. Oligopol
3. Polipol

3. Informiranost ponudnikov in povpraševalcev

Če je obveščenenost slaba, manj cena vpliva na nakup. Obveščenenost izboljšamo z obiski sejmov, razstav, z raziskavami.

---

4. Preference

- Osebne preference
- Stvarne preference

5. Sporazumi o cenah**6. Elastičnost cen in povpraševanja**

O elastičnem povpraševanju govorimo, kadar je sprememba povpraševanja večja od spremembe cene.

O neelastičnem povpraševanju govorimo, kadar je sprememba povpraševanja manjša od spremembe cene.

7. Stroški – zožujejo možnost za prosto oblikovanje cene

• 2.2 Politika prodajnih pogojev**• Rabatna politika:**

- količinski rabat
- časovni rabat – uvajanj
- zvestobni rabat

- Plačilni pogoji – rok plačila
- Dobavni pogoji – rok dobave
- Kreditiranje prodaje

---

3. ORGANIZACIJA PRODAJE – DISTRIBUCIJSKA POLITIKA

Pomeni vse ukrepe s katerimi podjetje premošča čas in prostor, ki ločujeta proizvodnjo in porabo določenega izdelka.

Distribucijska politika je sestavljena iz:

1. Organizacije prodaje
2. Prevozne poti – fizična distribucija

---

4. REKLAMA IN POSPEŠEVANJE PRODAJE – POLITIKA KOMUNICIRANJA

Politiko komuniciranja izvajamo z reklamiranjem, pospeševanjem prodaje, stiki z javnostjo in osebno prodajo.

A) Določanje reklamnih ciljev

1. Splošni reklamni cilji:

- uvajanje novega izdelka
- ohranjanje prodaje
- preprečevanje konkurenčnih nevarnosti
- širitev tržnega deleža in prodaje

2. Posebni reklamni cilji:

- Ekonomski reklamni cilji
- Komunikativni reklamni cilji – reklamni domet, reklamni vpliv, pomnenje sporočila

---

B) Reklamni subjekt

1. Osebno reklamiranje – na osebe – reklamno pismo
2. Množično reklamiranje – na širok krog – oglasi v časopisu

C) Reklamno sporočilo

Pojasnilo naj bi prednosti izdelka. Poudarimo dodatno ali osnovno uporabo izdelka.

“Čisti brez prask”

- Poskušamo vzbuditi zanimanje pri kupcih – Nemogoče je mogoče – Kovinotehna

D) Reklamna sredstva, nosilci – posredniki
TV – spot ; televizija

E) Časovna razporeditev reklamnih sporočil

- število na dan
- razporeditev sporočil v času reklamiranja

F) Denarna sredstva za reklamiranje

- metoda odstotka pod prodaje,
- konkurenčno – paritetna metoda; tako kot konkurenca,
- metoda reklamnega cilja – sredstva glede na cilj

G) Reklamni dopisi:

- Reklamni dopisi – namenjeni določenemu prejemniku – primer:

- Reklamne tiskovine - splošno

• POSPEŠEVANJE PRODAJE

1. Z motiviranjem lastnih prodajalcev

- šolanje, treniranje,
- tekmovanje pri prodaji,
- povezovanje plač z doseženo vrednostjo prodaje

2. Pri posrednikih

- šolanje, izmenjava informacij
- Dostava reklamnega gradiva

- pomoč pri dekoriranju,
- sodelovanje v prodajah s hostesami,
- popusti pri cenah, rabati

3. Pri potrošnikih

- brezplačno poskušanje, vzorci,
- kuponi za nagrade, darilni boni,
- nagradne igre
- posebna znižanja cen
- zvestobne znamkice.

KOMERCIALNO POSLOVANJE TRGOVINA

Nataša Pfajfar

- Zakaj sploh potrebujemo trgovino?
- Temeljna naloga je posredovanje izdelkov med proizvodnjo in potrošnjo in obsega vse dejavnosti, ki zagotavljajo, da postanejo izdelki dosegljivi porabnikom.

Funkcije trgovskih podjetij

Trgovska podjetja so podjetja, ki kupujejo blago in ga prodajajo naprej, ne da bi ga karkoli predelala.

- Prostorska funkcija
- Časovna funkcija
- Količinska funkcija
- Kakovostna funkcija
- Svetovalna in informacijska

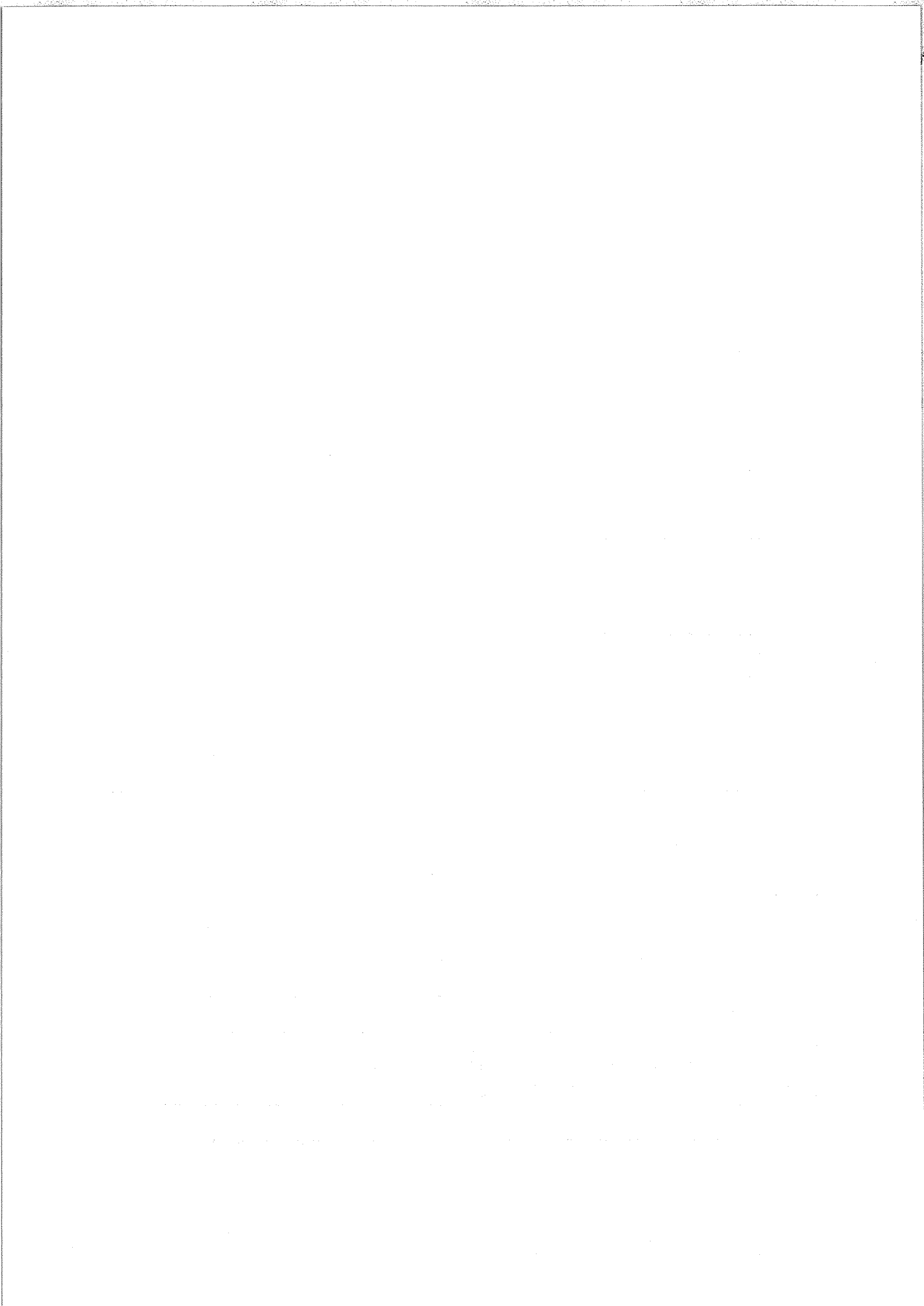

- Kreditna funkcija

Vrste trgovskih podjetij

- 1. Notranje - trgovinska podjetja
- Trgovska podjetja na drobno (Maximarket)
- Trgovska podjetja na debelo (Veletekstil)
- Trgovska podjetja na debelo in drobno (Geaprodukt)
- 2. Zunanjetrgovinska podjetja

- Vaja:
- Naštejte trgovine v svojem domačem okolju!
- Kaj prodajajo? Ali so specializirane, ali trgovine s široko potrošnjo?
- Ali je katera od trgovin v preteklem obdobju prenehala poslovati? Pojasnite razloge?
- Ali so se v preteklem obdobju v domačem okolju pojavile nove trgovine?
- Katero nakupovalno središče redno obiskujete in zakaj, analizirajte ga z vidika ponudbe!

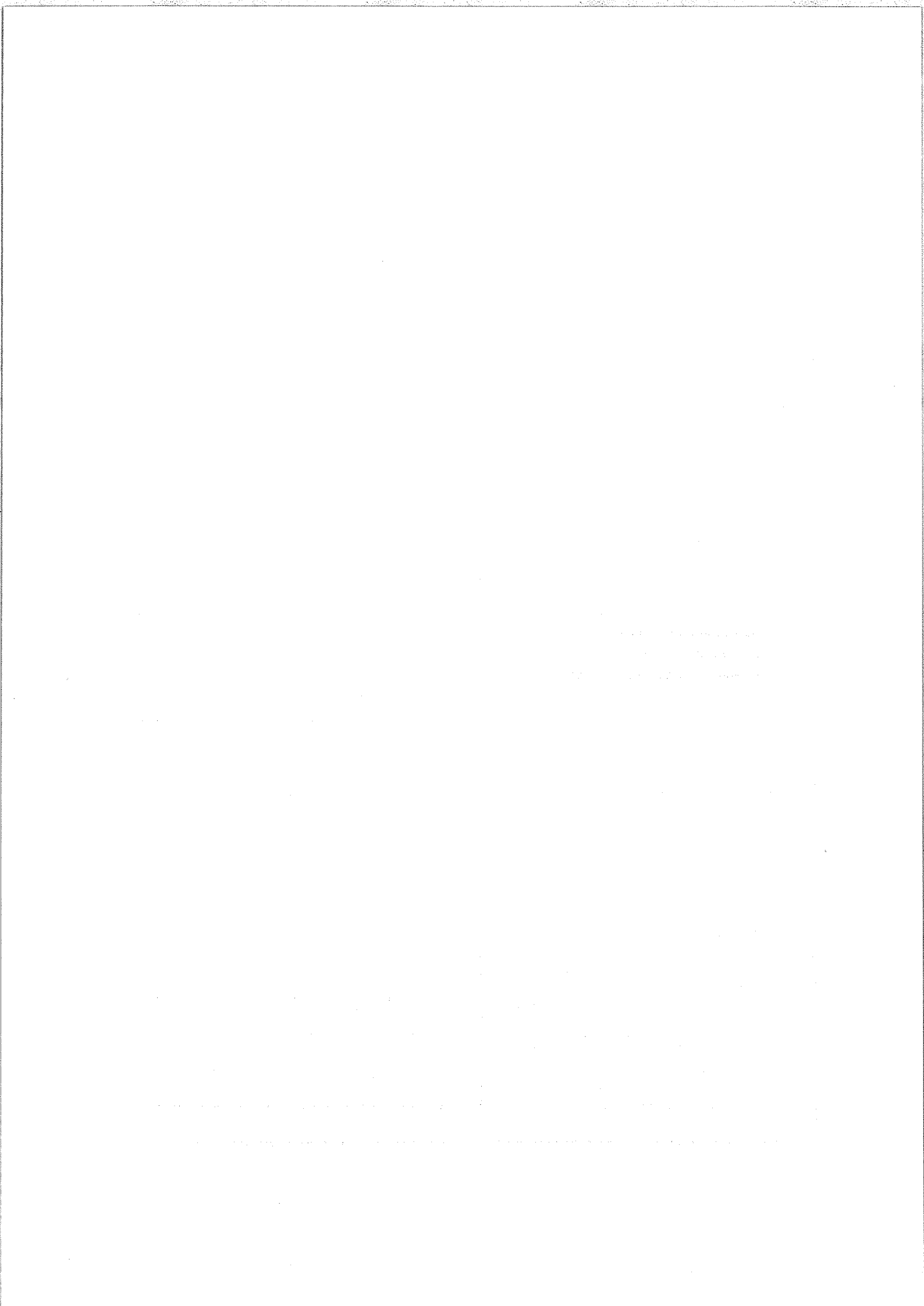

---

1. Trgovsko podjetje na drobno

- Povezujejo proizvajalca ali trgovino na drobno na eni strani s potrošnikom na drugi strani.
- Je nujno potrebna dejavnost, ki omogoča nemoteno preskrbo
- Končni potrošnik ponavadi kupuje v manjših količinah
- Primer:

Dejavniki poslovanja trgovskega podjetja na drobno

- 1. Delovna sila
- 2. Poslovna sredstva
- Trgovsko blago
- Trgovska oprema

Problemi del. sile

- Neenakomerna obremenitev
- Neugoden delovni čas

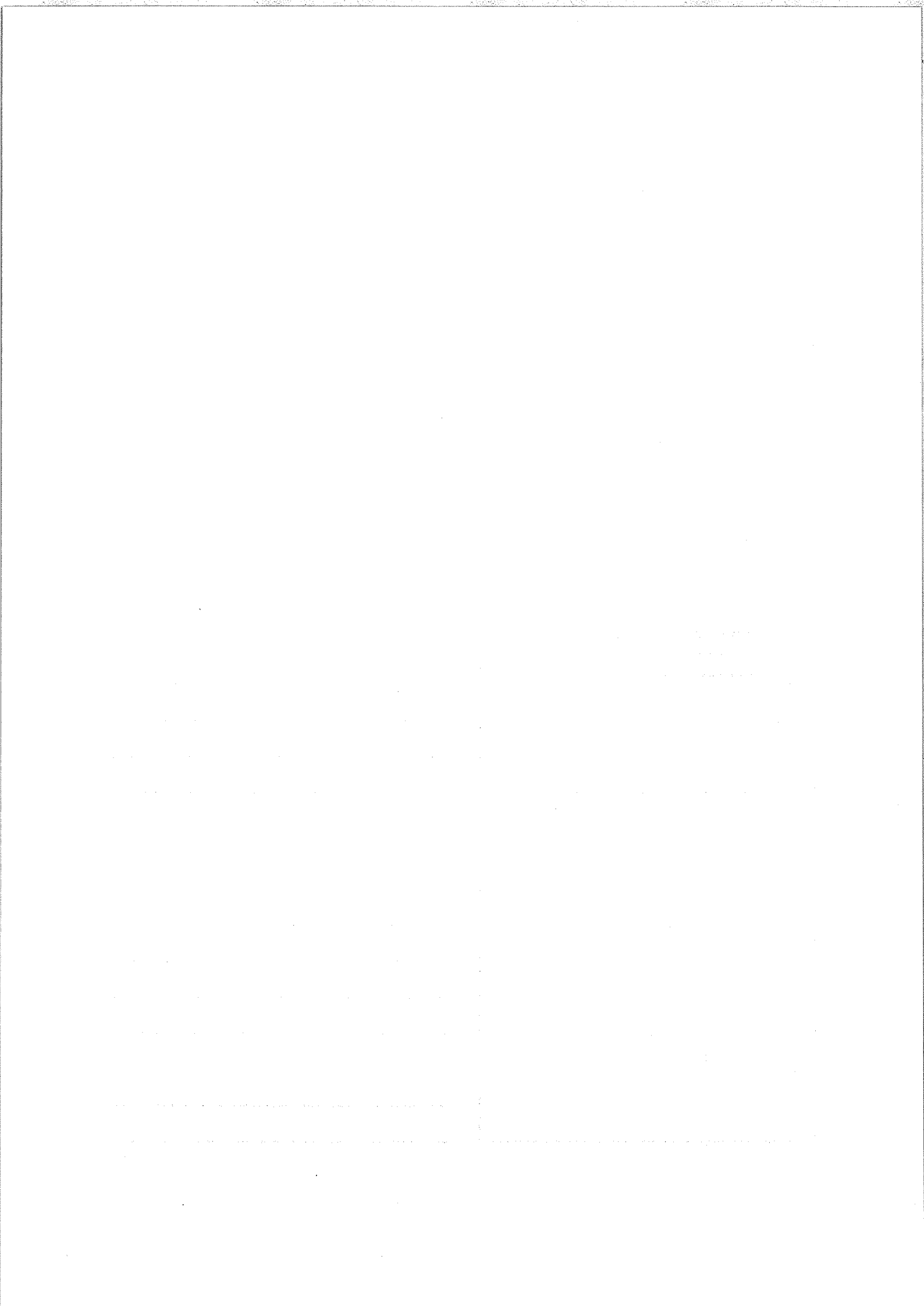

- Kazalci učinkovitosti poslovanja

Prodaja na prodajalca= (prihodek od prodaje izdelkov v obdobju)/ (število prodajalcev – povprečno)

Prodaja na m2= (vrednost prodaje v obdobju/ prodajna površina v m2

- Ni da ni d.o.o – trgovina z zabavno elektroniko

Letni prihodek od prodaje= 2250000 EUR

Povprečno število zaposlenih 12

Povprečno število prodajalcev 10

Prodajna površina na m2

Izračunaj!

- Vrednost prodaje na zaposlenega

- Vrednost prodaje na prodajalca

- Vrednost prodaje na m2

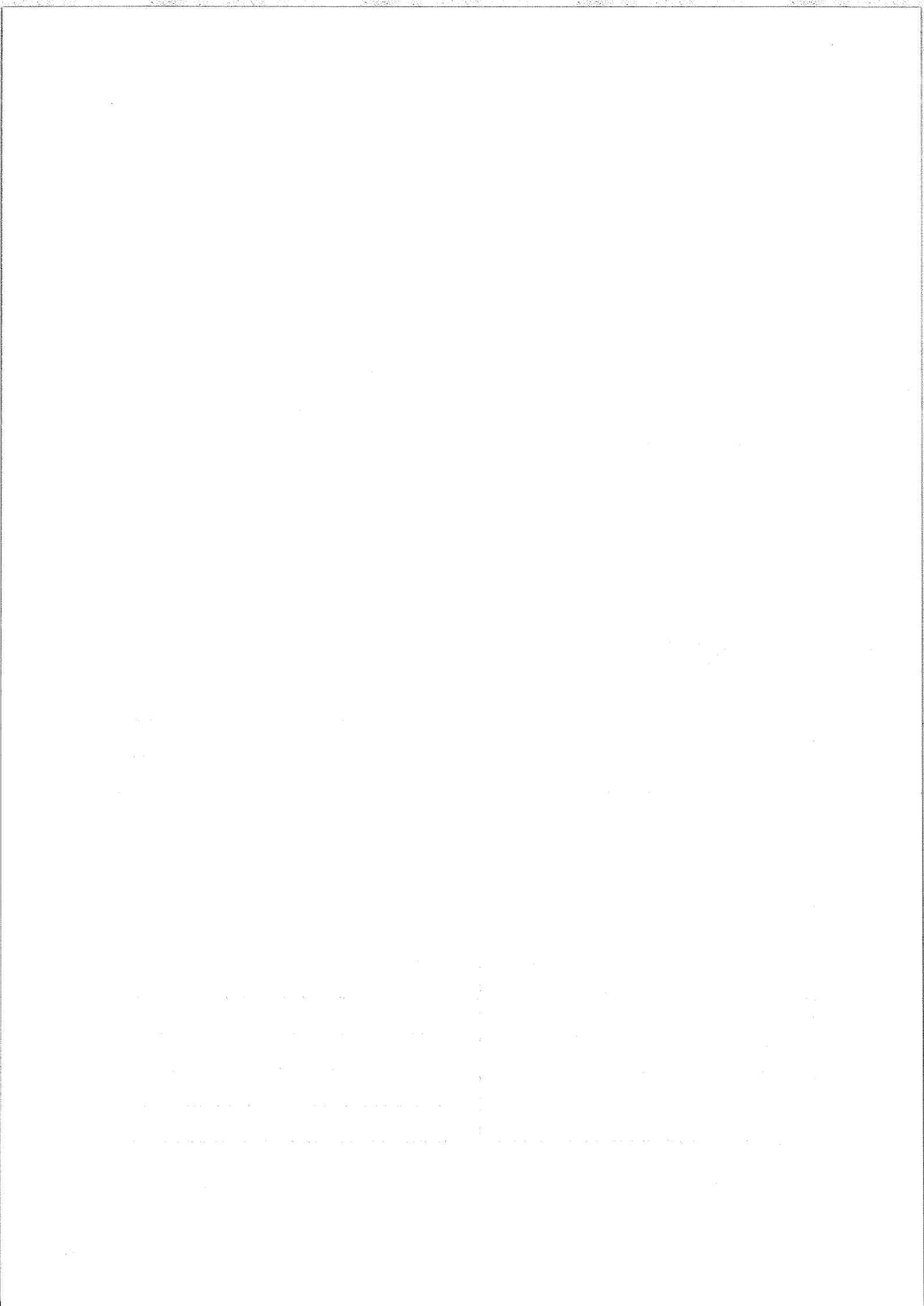

Trgovsko blago

- 1. Vrsta izdelkov:
- Določeno blago
- Po potrebah potrošnikov
- 2. Širina in globina sortimenta
- Ozek ali širok – primeri
- Globok ali plitev - primeri

- Primeri:
  - Široka ponudba: srajce, suknjiči, hlače, nogavice, mleko, mlečni izdelki, delikatesa, bela tehnika
- Široko ponudbo imajo praviloma blagovnice, hipermarketi
- Ozka ponudba: srajce, perilo, kravate.

- Globoka ponudba

- Plitva ponudba

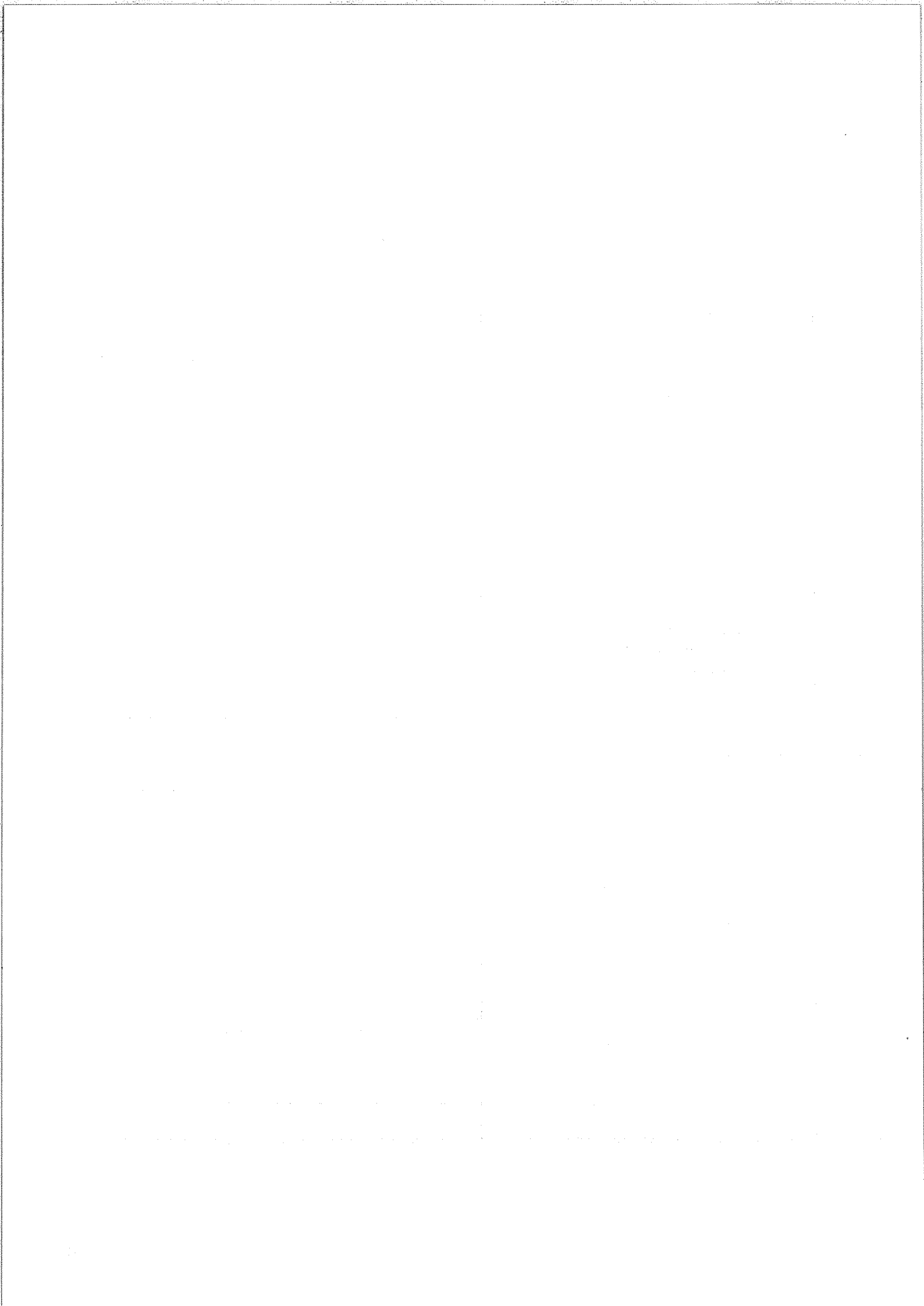

- Na splošno v prodajalnah trgovcev na drobno srečujemo naslednjo kombinacijo:
- Široka in plitva ponudba- blagovnice, supermarketi
- Ozka in globoka ponudba - specializirane prodajalne in butiki

---

Poslovna sredstva

- 1. Poslovni prostor
- Odvisen od vrste blaga
- Od načina postrežbe
- Od velikosti podjetja

Vrste poslovnih prostorov

- Prodajni prostor - najpomembnejši
- Skladiščni prostor
- Manipulacijski prostor
- Prostor za upravo podjetja
- Prostor za zaposlene
- parkirišče

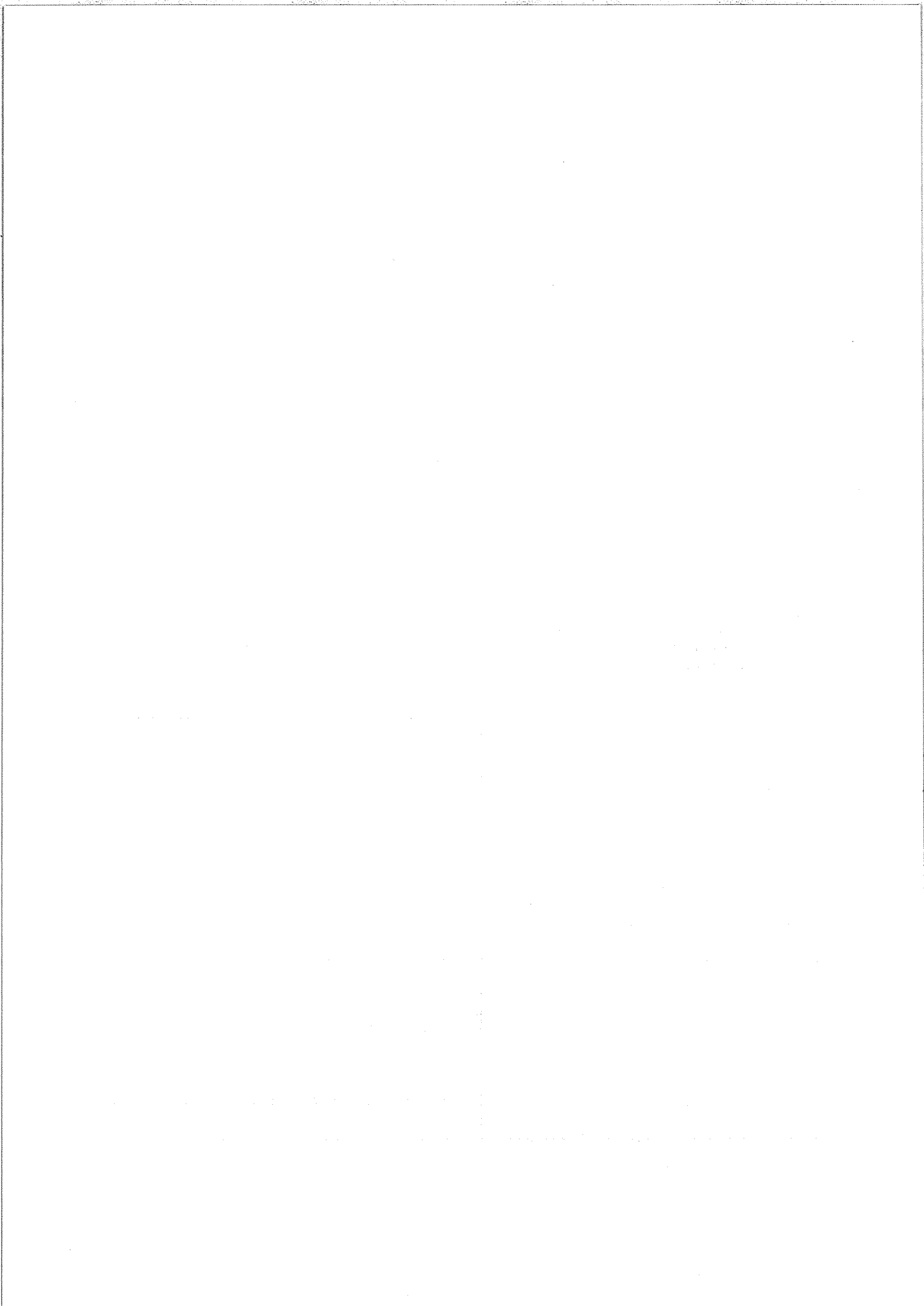

Trženjske odločitve v trgovini na drobno

- O sortimentu
- O cenah
- O prodajni obliki
- O reklamnih aktivnostih
- O lokaciji

O sortimentu

- O globini in širini sortimenta
- O dodatnih aktivnostih – pred nakupom (svetovanje) – ob nakupu (pakiranje, dostava, namestitve) – po nakupu (servisiranje)

O cenah

- Odločitev v kateri cenovni razred bo razporedila svoje izdelke
- Lahko imamo:
  - Diskontne cene – nižje od 10 – 20%
  - Običajne cene – razlike med cenami niso večje od 5%
  - Ekskluzivne cene – višje od 20% - 100%.

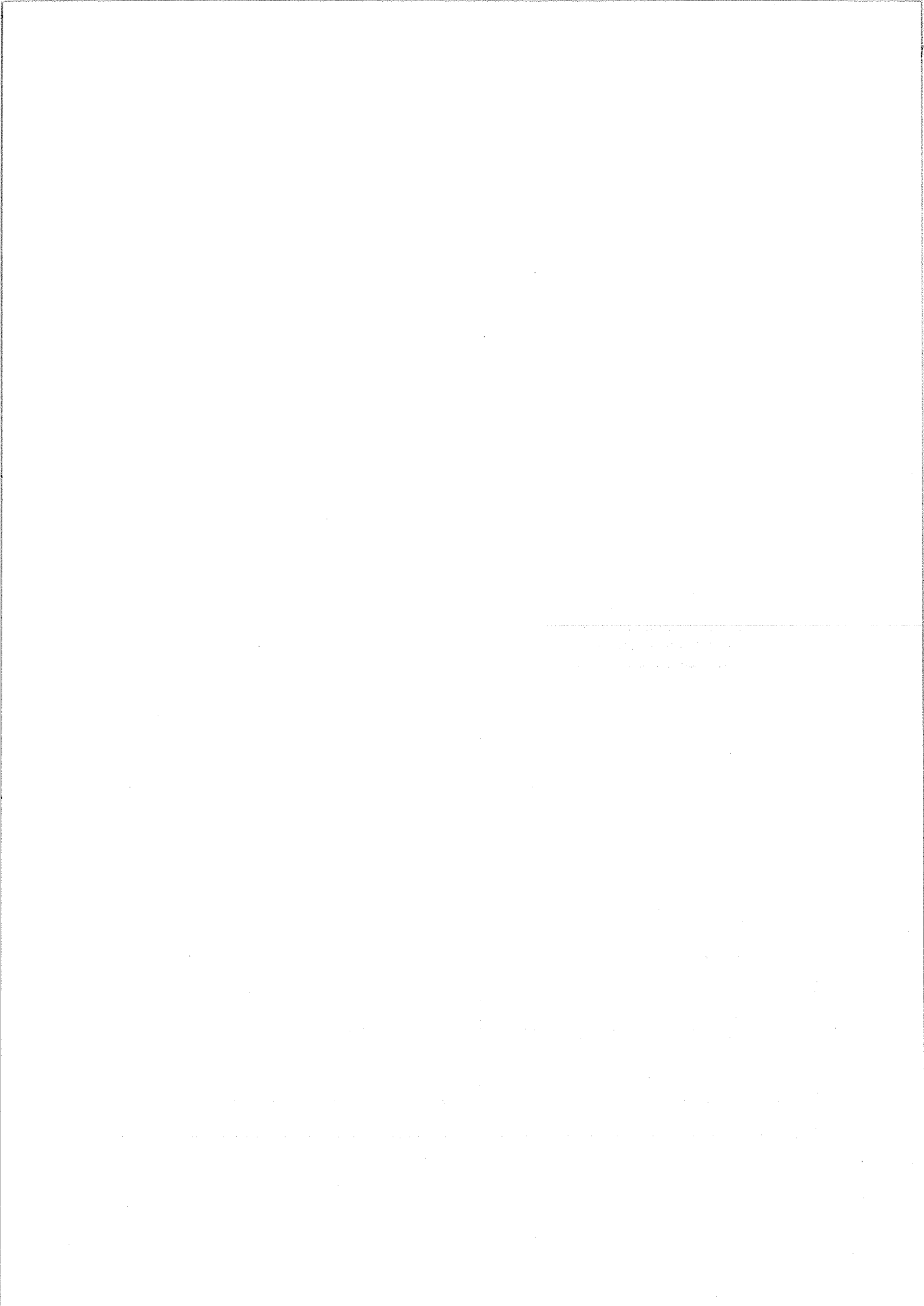

Odločitev o organiziranju postrežbe

- Odločitve o:
  - Prodajni obliki (sistem postrežbe)
  - O notranji in zunanji ureditvi prodajalne
  - O razporeditvi blaga
  - O njegovi predstavitvi

Načini postrežbe

- Postrežna prodaja
- Samopostrežna prodaja (samoizbira, prava samopostrežna, prodaja z avtomati, prodaja s pomočjo elek. medijev)
- Prodaja z razpošiljanjem

Prednosti e –nakupovanja

- Nakup možen 24 ur
- Nižji stroški, nižje cene
- Lažje prilagajanje ponudbe
- Manj stresno
- Večji pregled nad tržno ponudbo

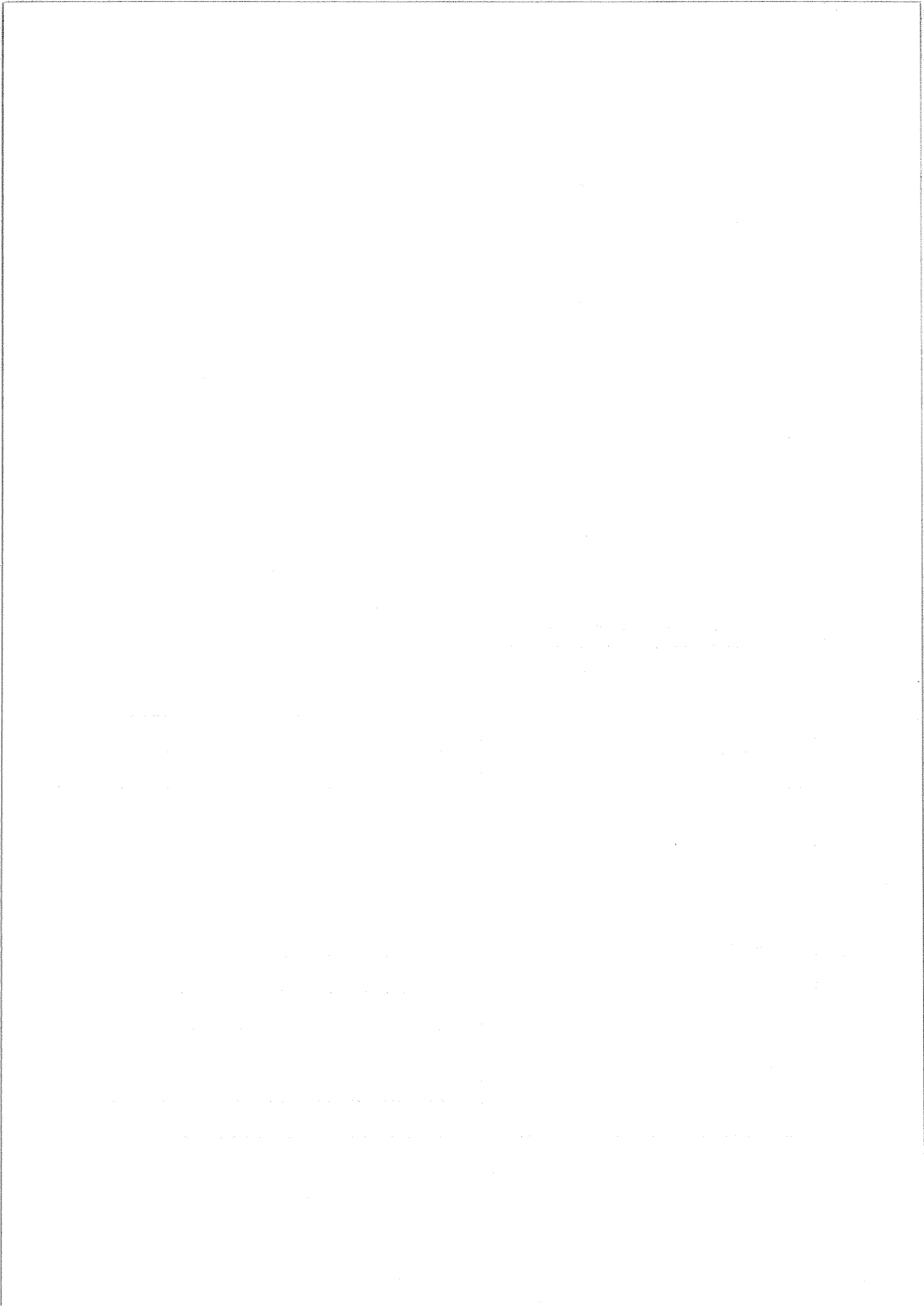

Pomanjkljivosti

- Prevare in goljufije
- Vdor v zasebnost

Ureditev prodajnega prostora:

Pomembne lastnosti, ki privabljajo kupce so:

- Pročelje in vhod
- Priročen tloris
- Čistost
- Osvetlitev, barve
- Dekoracija
- Kako je razstavljena ponudba
- Mobilnost po trgovini

Odločitev o lokaciji prodajalne

- Na odločitev o lokaciji vplivajo:
- Bližina kupcev
- Konkurenca
- Prometne povezave
- Velikost poslovnega prostora

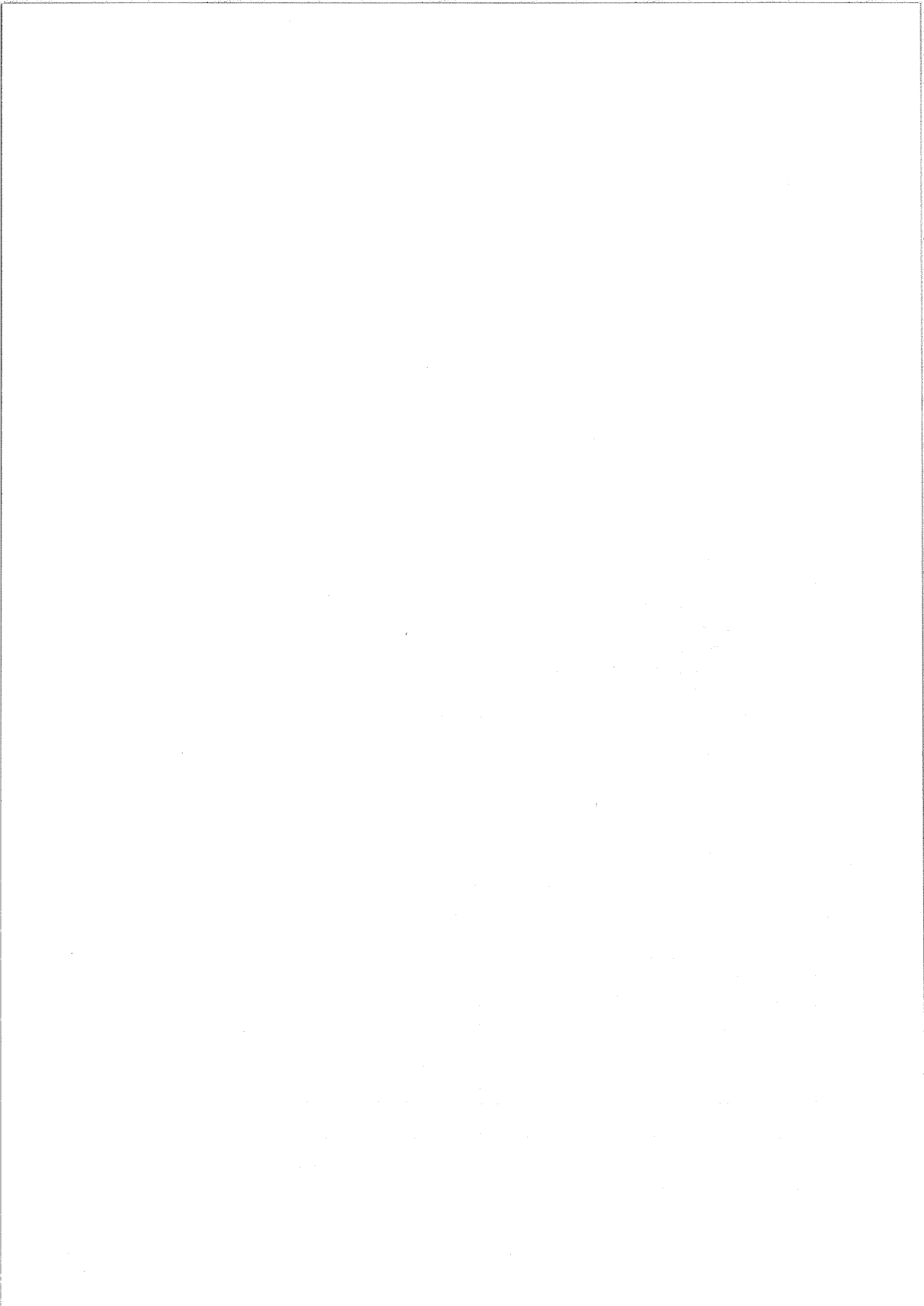

Organizacijske oblike trgovine na drobno, kjer prodajajo predvsem živila

- Prodajalne z mešanim blagom
- Delikatesna prodaja
- Specializirane prodajalne z živili
- Supermarketi
- Diskontne prodajalne
- Veliki supermarketi

Organizacijske oblike, kjer ne prodajajo živila

- Specializirane prodajalne
- Branžne prodajalne
- Branžni marketi
- Branžne diskontne prodajalne
- Branžne blagovnice
- Veleblagovnice

Filialna trgovska podjetja

So velike trgovine na drobno, ki:

- Centralizirano nabavljajo
- Kupljeno blago pogosto označujejo z lastnimi blagovnimi znamkami
- Delno proizvajajo nekatere vrste izdelkov
- Prodajalne opremljene na enak način
